

*Ю. В. Подмешальська, канд. екон. наук,
Запорізька державна інженерна академія*

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВІ

Сьогодні практично кожна комп'ютерна система містить елемент (підсистему) фінансово-економічного управління в тому чи іншому вигляді або його створення планується найближчим часом, а, з іншого боку, створення системи фінансово-економічного управління неможливе без використання комп'ютерної мережі. У зв'язку з цим питання побудови та впровадження Корпоративної інформаційно-аналітичної системи (КІАС) або інформаційної системи фінансово-економічного управління (ФЕУ) є актуальним завданням для значної частини вітчизняних фірм (компаній, підприємств).

У вітчизняній практиці при створенні та впровадженні інформаційної системи управління доводиться створювати і технологію обміну інформацією. Зазвичай до пошуку нової системи призводить одна з таких причин: відсутність системи планування та прогнозування фінансових потоків; відсутність важливих для бізнесу функцій в існуючій підсистемі (часто дуже приватного характеру, наприклад, можливість роботи зі штрих-кодами); слабка інтегрованість існуючих підсистем.

Додатково можна виділити більш специфічні потреби, які призводять до пошуку нових рішень: необхідність вести фінансовий облік за західними стандартами (скажімо, зважаючи на вимоги західних інвесторів); об'єктивна потреба у веденні управлінського обліку, тобто проведення деталізованого аналізу витрат і собівартості. На жаль, практика впровадження систем ФЕУ в Україні дозволяє однозначно зробити висновок про необхідність рухатися “правильним” шляхом, тобто навіть якщо і первинна постановка виникла з “приватних” завдань, то необхідно спочатку провести постановку повномасштабного управлінського обліку, а тільки потім переходити до побудови КІАС.

Фактично наявність другої вимоги показує “сучасний” рівень розвитку фінансової служби, що є дуже “позитивним” симптомом. Як показує практика, задоволення вищеперерахованих вимог можливе тільки з використанням сучасних західних інформаційних систем фінансово-економічного управління. Процес впровадження подібних інформаційних систем на практиці зіткнувся з цілою низкою проблем, зміст і причини яких стали предметом нашої пильної уваги. В результаті аналізу ми виявили загальні принципи побудови інформаційних систем ФЕУ, які, на нашу думку, враховують реалії вітчизняного бізнесу та комп'ютерного ринку. Дана система заснована як на досвіді роботи на реальних підприємствах, так і на досвіді впровадження інформаційних систем ФЕУ. Одна з важливих

проблем, що виникають при впровадженні інформаційних систем ФЕУ, полягає в тому, що у вітчизняній практиці вищезгадані технології часто не мають явних і чітких формулювань, а знаходяться на рівні інтуїтивного розуміння, або, що гірше, маскуються під загальноприйняті терміни типу “побудова довільних звітів”, “розрахунок собівартості” тощо. Дуже часто як самоціль формується вимога створення “красивої” MIS (Management Information System) – системи підтримки прийняття рішень, проте дані для неї використовуються “зі стелі”, що практично зводить нанівець всі її можливості. Отже, при впровадженні інформаційних систем факторами успіху є такі: чітка постановка завдання, тобто на момент початку практичної роботи з програмним комплексом повинна бути проведена робота з формалізації завдань, що підлягають вирішенню в рамках проекту; наявність навчених фахівців; наявність технології моделювання задач. На наш погляд, ці фактори мають вирішальне значення, тому що нерозуміння як загальних принципів функціонування КІАС, так і приватних рішень – основна причина невдач проектів впровадження.